No. 306. 1836

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zaturdag 24 *December*

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van Stad *BREDA*, gelet op den gemiddelden prijs, gedurende het mudde Rogge ter weekmarkt binnen deze Stad, is verkocht geworden, namelijk op de twee Dingsdagen *vóór* en den eersten Dingsdag na St. Bavo, volgens welken staatstaf naar den ouden herkomen, de Thornsche marktprijs moet worden geregeld.

Gelijken dienstengevolge de Thornsche markt der Rogge, voor het jaar 1836 vastgesteld, op *vijf guilden tien cents de Nederlandsche Mudde of vier guilden negen-en-zestig* en, *een halve cents de Bredasche Koertel.*

En opdat de belanghebbenden hiervan kennis dragen, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt, alsmede waar zulks te doen gebruikelijk is.

Breda, den 22. December 1836.

DE ROY, Vt.

Ter ordonnantie van dezelve,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

Latere Berigten der vorige Courant.

Breda. — Bij de voortzetting harer beraadslagingen over het budget van ontvangsten voor het volgend jaar, heeft de belgische kamer van vertegenwoordigers gisteren, op het verlangen van den heer *Desmet*, besloten, dat de overeenkomst tusschen het bewind en den heer *Cockerill* van Sereing onlangs gesloten, waarbij deze zijne daar gevestigde etablissementen tegen eene aanzienlijke som aan het gouvernement afstaat, van het speciaal onderzoek eener te dien einde te benoemen commissie zou onderworpen worden. — Het voorstel van den heer *Gendebien*, om de zegelregten op de dagbladen te verminderen, is ter zijde gelegd.

Bij den senaat, waar de discussiën over het door een der leden ingediend voorstel op het duel werden voortgezet, heeft de minister van justitie gisteren een nieuw ontwerp ingediend, in verband te brengen met het eerste, dan vereenigen. Dit ontwerp bepaalt onder anderen, dat de provocatie tot duel zal gestraft worden, met 1 tot 3 maanden gevangenis en met eene boete van 100 tot 300 fr.; die verwijtingen doet aan dengenen die een tweegevecht weigert aan te nemen, zal met dezelfde straf gestraft worden; die aanleiding tot de provocatie heeft gegeven, met een maand tot een jaar gevangenis en met 200 tot 1000 fr. boete; die bij een tweegevecht van de wapens zal hebben gebruik gemaakt, zonder dat er verwonding plaats had, met 3 tot 18 maanden gevangenis en 300 tot 1500 fr. boete; bij verwondingen die binnen twintig dagen geheel hersteld zijn, 4 maanden tot 2 jaren gevangenis en 400 tot 2000 fr. boete; bij eene langere tijd, of zoo er manslag heeft plaats gehad heeft, zal de beschuldigde naar het strafwetboek gevonnisd worden. De senaat heeft dit nieuw ontwerp eene commissie ter onderzoek in handen gesteld.

— Ter Antwerpsche beurs van heden (22 *December*) waren de fonden genoteerd: Belg. 100¼; O. Metal. 105; Sp. Ardoin 20; 19⅝; Dilfred. 8⅝; Nap. renten 92¼; B. Tavolière 66¼; Sicil. 92¼; Rom. 101; Isl. te Amst. 99; Brasc. 53¼. — Wisselkoers op Amsterd. en Rotterdam pari.

De Londensche berigten over België, tot den 19den gaande, behelzen weinig bijzonders. Men verwachtte in de Britsche hoofdstad de hertogin van Braganza, weduwe van dom *Pedro*, die zich naar München begeven wilde, om hare moeder, de hertogin van Leuchtenberg, te bezoeken. — De bladen van Manchester vermelden, dat het stedelijk bestuur eindelijk vergund had, dat het lijk van Mad. *Malibran* opgegraven wierd, om naar België te worden vervoerd.

— Men had te Londen tidingen uit Lissabon tot den 10den dezer. De ministers waren tot gedeputeerden gekozen, en men meende dat zij nu wellicht op eene meerderheid in de kamer zouden mogen rekenen, schoon toch altijd met veel tegenstand zullende te worstelen hebben, afhankelijk van de woelingen der miguellistische partij, die zoo in de noordelijke als zuidelijke gewesten des Rijks immer stouter werd. Voorts bleven de klagten van geldgebrek steeds aanhouden. — Men wachtte te Londen den nieuwen portugeeschen gezant, voor Parijs bestemd.

Men heeft te Londen voorts tijdingen uit de Vereenigde Staten tot den 30sten November. De keuze van den heer *van Buren* tot het presidentschap was tenzeerste, het kongres moest den 3, of 5den December geopend worden. De generaal *Jackson* was van zijne ziekte geheel hersteld.

Brieven van Texas hielden, dat de Mexicaansche generaal *Santa Anna* door de Texianen was in vrijheid gesteld, en er een traktaat tusschen Mexico en Texas zou gesloten worden, waarbij de eerstgenoemde staat de onafhankelijkheid van deszelfs oproerig gewest zou erkennen.

Ter Londensche beurs van den 17den waren genoteerd: 3 pCt. gecons. 88¾; Ned. 2½ pCt. 54; Portugal 5 pCt. 44¼; 3 pCt. 28¾; Spanje Ardoin 20¼; Braz. 82.

Brieven uit Bayonne van den 15den vermelden dat de karlisten op den 13den Bilbao op nieuw waren begonnen te beschieten; het slechte weder had echter de operatien wederom doen staken. Dien eigen dag had *Espartero* met geen ongelukkig gevolg zijne aanvallen aan de zijde van Caracoldo hervat en was hij tot de brug van Castrejana voortgedrongen. Hij had versterking van St. Sebastiaan bekomen, te weten 14 stukken geschut en 40 artilleristen van de koninklijke Engelsche marine. Zijne magt bestond uit 19 bataillons, 2 eskadrons, 16 stukken zwaar geschut en een aantal kleine stukken.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 23sten December.

De Staats Courant behelst een besluit van den 1sten dezer, houdende wijzigingen in 's Konings besluit van den 31sten december 1834 (*Staatsblad* no. 45) nopens de invoering van het Nederlandsch vaatwerk.

[illegible] deeling aan de koninklijke akademie van beeldende kunsten en koninklijke muziekschool, in tegenwoordigheid van Zijne Exc. den heer gouverneur dezer provincie, Z. H. E. G. den heer generaal, opperbevelhebber der vesting, en meer andere genoodigden, velen der leden en de leerlingen der akademie, plaats gehad. De voorziter van den raad van bestuur der akademie, den Hoog Edel-Mogenden heer mr. *A. G. Verheyen*, opende en besloot deze plegtigheid, met eene gepaste aanspraak.

— Terwijl een loodgietersknecht, die zich dezer dagen met eenige zijner kennissen te Parijs naar den schouwburg begaf, over eene der banken van de gaanderij poogde te stappen, verloor hij zijn evenwigt en stortte met het hoofd vooruit over de ballustrade tot in het parterre. Gelukkiglijk trof hij niemand, dewijl de zaal nog genoegzaam ledig was, maar ook hem, hoe wonderdadig! zag men, bijna terstond na den ijzingwekkenden val, schier even vrolijk als te voren weder opstaan en naar zijne zitplaats terugkeeren. De geneesheer van den schouwburg, dien men oogenblikkelijk had geroepen, verklaarde aan den gevallenen geen het minste letsel te bespeuren.

— In Hongarije worden, zoo men weet, talloze kudden schapen onderhouden; de grootste derzelve zijn die van prins *Esterhazy* van 220,000 schapen, die 4000 centenaars wol opleveren; die van de graven *Karolyi* en *Szechenyi* ieder met 75,000 schapen en 1500 cntrs wol, die van den graf *Festetics* en prins *Batthyany*, ieder met 60,000 schapen en 1200 cntrs wol; die van den aartshertog *Karel* en van prins *Grassalkovich*, ieder met 50,000 schapen en 1000 cntrs wol; die van graaf *Esterhazy* en graaf *Batthyany*, ieder met 40,000 schapen en 800 cntrs wol, die van den aartshertog Palatijn en graaf *Hunyady*, ieder met 30,000 schapen en 500 cntrs. wol.

— Onlangs werd berigt, dat te Londen een fabrijkant van schoensmeer, de heer *Day*, overleden was, die een verbazend vermogen naliet. Bij zijnen uitersten wil, die van hoogstvreemden aard is, wordt de verdeeling zijner bezittingen als volgt geregeld. Zijne weduwe moet jaarlijks 2000 p. st. gedurende haar leven worden uitgekeerd, daarenboven blijft zij de woning in de stad en zijn landgoed behouden; aan zijne getrouwde dochter geeft hij gedurende haar leven jaarlijks 3000 p. st. en 1000 p. st. [illegible] de [illegible]

te van ieder kind; aan elk der beide kinderen van zijne geliefkoosde zuster, vermaakt hij 10,000 p. st.; aan verscheiden behoeftige bloedverwanten moet gedurende hunnen leeftijd 40 p. st. jaarlijks en even zoo veel aan zijne lijfbedienden uitbetaald worden; ieder zijner neven en nichten ontvangt 1000 p. st., en 100,000 p. st. worden aangewezen tot den bouw van een gesticht voor behoeftige blinden. Hij wenscht voorts dat zijne overige bezittingen te gelde gemaakt en, naar schatting 60,000 p. st. bedragende, gedurende den tijd van 21 jaren op interest zullen worden uitgezet en na verloop van dien termijn verdeeld onder de alsdan nog in leven zijnde gelegateerden, en wel in evenredigheid van ieders legaat. De gezamenlijke waarde van hetgeen hij heeft nagelaten wordt gezegd eene som van meer dan 450,000 pond sterl. (ƒ 5,400,000) te bedragen.

— Bij een dezer dagen in het graafschap Kent gehouden hertejagt, heeft zich het zeldzame geval vertoond, dat het hert, door een 5otal jagtliefhebbers te paard, te digt naar het strand opgedreven zijnde, in zijne radeloosheid plotseling in zee sprong; eer eene boot tijdig genoeg het fraaije beest konde bereiken was het verdronken.

De ongelukkige uitslag welken de togt naar Constantine gehad heeft en vooral de omstandigheden waaronder deze heeft plaats gehad, zijn van zoo veel gewigt gerekend in Frankrijk, waar men aan de onverwinnelijkheid der Fransche wapenen een onwankelbaar geloof hecht, dat men er wel eens de aandacht over mag laten gaan. Zoo als in den togt naar Moscou, waar overdreven zelfvertrouwen en onverzadelijke gloriedorst de Fransche natie heen stuurde, was ook in den togt naar Constantine, het saisoen de meest afdoende vijand, die zoo als vroeger aan de Russen, nu aan de Arabieren, de taak ontnam, om eene opgeblazene krijgsmagt te vernederen. Een volslagen nederlaag, wachtte voor de poorten van Constantine, zoo als vroeger voor en in het verwoeste Moscou, het overmoedige leger. Het is wel waar, dat de Arabische niet met de Russische legermagt kan op één lijn gesteld worden; maar het beginsel van verdediging van eigen grond en de beweegredenen van aanval zijn in beide oorlogen dezelfde. Zelfs komt in het rapport het bijna als een verwijt voor, dat de Bej van Constantine een aantal Turken ter verdediging der stad had laten binnen rukken; even alsof een veldheer of regent niet gehouden ware, om alle middelen, die wettig zijn, te baat te nemen, om bij eenen bedreigden aanval zijne vesten te bewaren. En wij vinden in dit gedrag van *Achmet*-bej volstrekt niets onwettigs; hij heeft zijn pligt gedaan. Het bezetten der Afrikaansche kust door Fransche troepen, wanneer het gevolg daarvan wezen moet, de kolonisatie en beschaving dier vroeger bloeijende streken, heeft vrij algemeen het voordeel, om als in het belang van beschaving en verlichting geschied, goedgekeurd te worden; en gaarne voegen wij onder dit oogpunt, onze wenschen ter gelukkige beëindiging van den krijg, bij die van velen; maar het bezielende en moedgevende vertrouwen op eigen kracht en wapenen moet niet overslaan in blind zelfvertrouwen en overmoedigen trots. Men zal, als men de geschiedenis betracht, er de overtuiging van krijgen, dat die opgeblazenheid en overmoed leidt tot ondergang. Wanneer de vijand te zwak is, om dien overmoed te fnuiken, dan ziet men veelal de Voorzienigheid de elementen gebruiken, om trotschheid te bestraffen. Men herinnere zich die ontzettende, onder keizer *Karel V*, in October 1541, uitgeruste legermagt en vloot tegen de Barbarijsche kusten, en derzelver verstrooijing en vernietiging door de elementen, — en oordeele.

Blijkens een berigt van den 29 November j. l. zou de koningin *Maria* van Portugal een besluit van amnestie hebben uitgevaardigd ten voordeele van hen, die op den 4 en 5 November eene poging hadden gedaan tot omverwerping van de thans in werking zijnde staatsregeling en tot herstel van het Charter van dom *Pedro*. Dit vrijgevig besluit houdt hoogstwaarschijnlijk geene uitzonderingen in, zoo als anders dikwijls het geval is, en hoe lofwaardig en blijk, zou men zeggen, hoogst staatkundig de maatregel wezen moge; het heeft (vooral nu de amnestie verleend wordt, korte dagen na het gebeurde, en zelfs alle onderzoek op zijde gesteld en de in hechtenis genomenen ontslagen) het heeft er den schijn van, als of de koningin zelve zich en hare medestanders, waaronder haren gemaal, heeft geamnesteerd, wegens eenen voor 's lands wetten strafbaren aanslag tegen eene door haar zelve bezworene staatswet. Doch men moet niet vergeten, dat schijnvrienden, welke het alleen te doen is, om eigen voordeel te zoeken, door het vischen in troebel water, haar daartoe gebragt hebben; en dat van alle in de beweging van 4 en 5 November betrokkene personen, de jonge en onervarene, eigen souvereinen wil ontberende, en het nationaal belang niet kennende koningin waarschijnlijk de minst schuldige wel zijn kan. Hoe zou zij ook de ware belangen des Portugeschen volks kennen, zij, die onder Engelschen invloed den troon beklom, en steeds door dien invloed omgeven wordt, die door eigenbaat gedreven, de uitzuigende handelstraktaten waardoor Portugal's rijkdom te loor ging, steeds als weldaden weet op te vijzelen. Een invloed, waardoor Portugal weinig meer geworden is, dan een Engelsch wingewest; een bondgenoot, zoo als de Romeinen er zoo velen door hunne wapenen gekregen hadden.

Te Brussel heeft gisteren (22) gedurende den geheelen beurstijd, de koers der Ardoins zich gehouden tusschen 19¾ en ⅞; na de notering, kontant 19 18/16.

De Londensche berigten, van den 21, deelen tijdingen mede uit San Sebastiaan van den 14, waarbij gemeld wordt, dat een aanzienlijk getal artilleristen en twee afdeelingen Britsche mariniers, met krijgsbenoeriten van verschillenden aard, uit die vesting naar Bilbao gezonden waren, ter hulp van de Christinos, daar men verwachte, dat de karlisten thans de uiterste pogingen zouden aanwenden, om zich van [illegible] te meester te maken.

In brieven van Parijs, te Londen ontvangen, schrijft men, dat de maarschalk *Clausel* zijn ontslag ingezonden en bekomen had. Als zijn opvolger werd de hertog *de Mortemart* genoemd.

Brieven uit Görtz meldden, dat de hertog *van Angoulême* ernstig ziek was. — Den 20 stonden de 3 pCt. 67¾; Nederl. 2½ pCt. 54; de 5 pCt. 100⅝; Spanje Ardoins 20¼; uitgest. 8½, pass. 5⅞; Port. 3 pCt. 28½; nieuwe 44; Braz. 82½; Columbia 22¼.

FRANKRIJK.

PARIJS (WOENSDAG) DEN 23sten DECEMBER.

Men leest in den *Moniteur*:

»De minister van oorlog heeft heden, 20 December, van den maarschalk *Clausel* de naamlijst ontvangen der officieren, onder-officieren en soldaten, gesneuveld, bezweken, vermist en gekwetst, gedurende den togt van Constantine. Volgens dien staat worden, naar de afzonderlijke staten der onderscheidene korpsen, door den chef van den algemeenen staf, kolonel *Duvergé*, heeft het verlies bedragen: bezweken, gesneuvelde en vermiste officieren 10 en gekwetste 16; onder-officieren en soldaten: bezweken, gesneuveld en vermist 443; gekwetste 288.«

Vele willen in deze lijst het bewijs zien dat ons verlies op den gedachten togt in den beginne overdreven opgegeven werd. Hoe dit zij; na de bovenvermelde [illegible] der gebleevenen in den *Moniteur* zullen opgenomen worden, maar uit anders het werkelijk verlies nader had kunnen blijken. Nog dagelijks worden de oorlogs-bureaux bestormd door de betrekkingen van degenen die van de expeditie deel uitmaakten, en vele naastbestaanden van laatstgemelden komen met de smartelijkste zekerheid van daar. Een deel van het 62ste en het 63ste regiment, bestaan uit Parijzenaars.

De ministeriele bladen laten zich steeds in een geest uit, dat het verlies en den geleden hoon bloedig moeten gewroken worden. Nog heden laat zich het *Journal des Débats*, de oppositie met een dergelijk betoog tevens bestrijdende, daaromtrent in deze vrage uit: »De echte burgers zijn zij niet, die zeggen: wij moeten het ministerie aanvallen wegens de nederlaag van Constantine; zij zijn het, die zeggen: men heeft voor Constantine het hoofd gestoten; Constantine zal genomen worden; het bloed onzer troepen heeft gestroomd; dat bloed zal moeten gewroken; hij [illegible], of Algiers door Frankrijk zal behouden worden; die twijfel houdt op; de nederlaag van Constantine is thans de sterkste grond geworden voor het blijvend bezit van Afrika aan Frankrijk."

— Sommige onzer bladen, onder anderen die van Rijssel, ijveren sich om het zoo zeer bezwalkt gedrag van den generaal *de Rigny* op den meervermelden togt in een gunstiger licht te stellen. Volgens dezelve had de achterhoede, die bij den terugtogt door den generaal *de Rigny* werd aangevoerd, de hoofdkolom niet kunnen volgen, en had de generaal, na herhaald aanhoek, dat deze de achterhoede bleef verwachten, zich zelf ten bedoelden einde naar den maarschalk *Clausel* begeven, hetgeen het gewenscht gevolg had gehad, doch door den maarschalk zeer euvel was opgenomen.

— De volgende telegraphische depeches zijn wederom bekend gemaakt:

» Baijonne 17 December.

» Te Bilbao was den 15den niets nieuws voorgevallen. Het slechte weder heeft de karlisten belet tegen de stad te ageren en *Espartero* heeft nog niets uitgerigt.

» De karlisten hebben vernomen dat een korps troepen den 15den te Belorado is gekomen. Men weet niet of dit het korps van *Gomez* of

Cabrera is. Twee bataillons zijn uit Vittoria getrokken om de oevers van den Ebro te bezetten."

Baijonne 18 December.

» De laatste officiele tijdingen van Madrid houden, dat *Alaix* den 10den te Atiensa, zes uren na *Gomez* vertrek van daar, is gekomen.

» Den 8sten heeft *San Miguel* het overschot van *Cabrera* nog achterhaald en een honderdtal manschappen en paarden van hem gedood; hij vlugte naar Albaracin.

» De 6de bepaling (van de exceptionele voorstellen door de ministers te Madrid van de cortes gevraagd) waarbij de verbanning der zamenzweerders wordt vergund, is met eene meerderheid van 94 tegen 53 stemmen doorgegaan."

De bijzondere berigten uit Madrid tot den 13den, bevestigen de laatste tijding en vermelden voorts, dat reeds twee bladen, *le Corsaire* en *de Tribune* ten gevolge van de aanneming dezes artikels, ophouden zouden te verschijnen. De andere bladen, als *el Mundo*, *el Redactor general* en *l'Espagnol* zouden het ministerie blijven aanvallen, tot de censuur, die men vermoedde dat nu ook wel hersteld zoude worden, hun het stilzwijgen oplegt. Het dagblad *l'Eco del Comercio* was het eenige dat de aangenomen maatregelen goedkeurde.

De generaal *Zarco* had bezit genomen van het kapitein-generaalschap van Grenada. De staat van beleg dier provincie was den 4den opgeheven. De generaal *Quiroga*; thans onderkoning van Navarra, werd te Madrid gewacht, van waar hij zich naar Pampeluna zoude begeven, om het bevel over de troepen aan den regter flank der constitutionele positien op zich te nemen.

« Het gerucht reeds meermalen geloopen hebbende, had zich op nieuw verbreid, dat *Gomez* zijne bende in drie afdeelingen had verdeeld. In Kastilien zou men een tweeduizend man troepen zien bijeen te brengen, om de hoofdstad voor alle gevaar te vrijwaren. Een der grootste moeijelijkheden voor het gouvernement wordt voorts in dit berigt gezegd, is de staatkunde door Engeland opzigtelijk het schiereiland aangenomen; de constitutionele zaak leed daardoor geducht, de invloed dier staatkunde, die op zich zelve geen dingend vaandare in Spanje vond, was de grootste hinderpaal voor de eindelijke, onafhankelijke hervorming des lands.

De nieuwe verdeeling der gedwongen leening van 200 millioenen had onder de belaste personen nieuwe ontevredenheid verwekt. De provincie Madrid was met 18 millioenen realen bezwaard; de minst belaste moest 4000 realen betalen, de hoogst belaste, zijnde de bank, 364,000.

— Bijzondere berigten van de grenzen bevestigen, dat op den 15den, niet 40, maar 165 man van de koninklijke britsche marine met zes stukken zwaar geschut en twee houwitzers, onder de bevelen van een Engelsch kolonel, op Portugalette ter hulp van Bilbao, zijn opgetrokken.

Gomez was den 11den te Corella gekomen. De generaal *Iriarten* en het vreemd legioen zochten hem den overgang over den Ebro te betwisten.

— De fondsen neigden heden ter beurze tot rijzing, schoon er in 't algemeen weinig zaken werden gedaan. De 5 pCt. geopend met 79,35, stegen tot 79,40 en bleven op 79,30. Men verwonderde zich in de portugeesche fondsen eenige rijzing op te merken, in weerwil van het ter Londer-beurs bekend gemaakt berigt, opzigtelijk de betaling der halfjarige intrest. In de Spaansche fondsen was geene variatie. Overigens werden er ter beurze geene bijzondere tijdingen of geruchten medegedeeld.

De Notering was heden (21 *December*): 5 pCt. 107, 80; 5 pCt. 79,15; Nap. binnen. op. Spanje Arbitr 20⅝; Difered 8⅝; Passive 6⅝; Portugal 3 pCt. 28⅝; Rom. L. 101.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 20sten December.

Z. K. H. de Grootvorst *Michael* heeft voor eenige dagen deze stad verlaten, en is in den avond van den 16den te Karlsruhe aangekomen, om zich den volgenden dag naar Baden-Baden te begeven. Alhier is gisteren uit Rusland aangekomen Z. Excll. de graaf *Tolstoy* met gevolg.

— Men schrijft uit Napels van den 6den dezer:

» Er wordt hier veel gesproken van de ontbinding der in het verleden jaar opgerigte nationale garde, welke na op handen zoude wezen. Zoo ver men weet, bestaat er geenerlei grond voor dezen maatregel, die voorzeker onder de burgerij alhier groote ontevredenheid zoude verwekken. Overigens schijnt de regering nooit veel vertrouwen in de nationale garde gesteld te hebben, daar men haar niet vergunde de wapenen te behouden, die, na elke parade of wapenoefenig, in het Castel Nuovo nedergelegd werden; terwijl men de manschappen in hunne uniformen zonder geweer naar huis liet gaan."

— Van de Italiaansche grenzen wordt in de *Augsburgsche Zeitung* geschreven, dat de berigten die men omtrent don *Carlos* ontving, steeds bevredigend voor zijne zaak luidden, en wordt van daar wederom de verzekering herhaald, dat don *Carlos* nu weldra door verscheiden mogendheden zou erkend worden. Het Turyner hof zou zeer verbitterd op het bestuur te Madrid zijn, uithoofde de beleedigende behandeling den Sardinschen gezant in Spanje aangedaan.

— Den 28sten November is het gezondheidscordon rondom Ancona opgeheven, tot groote blijdschap der ingezetenen, die thans eene volkomene gezondheid genieten.

— Van de Servische grenzen wordt gemeld, dat vorst *Milosch* met de regering van Wallachije kontrakten voor de leverantie van het zout had gesloten, alsmede aangenomen de levering van dit product aan al de turksche vestingen van den Donau. Het bedrag daarvan strekt in mindering zijner schatting aan de Porte.

In het jongste blad der te Konstantinopel uitgegeven wordende courant, *Tekwimi Mecaji*, van 18 November, leest men het volgend artikel:

» Ten einde de tusschen de hooge Porte en de Europesche mogendheden bestaande vriendschap immer toeneme, laat Z. H. er zich aan gelegen zijn, om de staatsambtenaren en gezanten der bevriendde mogendheden bewijzen van grootheerlijke gunst en achting te geven. Zoo heeft Z. H. reeds vroeger aan den Russischen minister van buitenlandsche zaken en werkelijken geheimraad, graaf *von Nesselrode*, en eenige andere hooge ambtenaren, even als den in Konstantinopel aanwezenden gezant van laatstgemeld hof, den heer *von Butenieff*, de gezantschapsraden en secretarissen met de tolken eerbewijzen met diamanten, ieder overeenkomstig zijn' rang verleend. Daar nu de hier residerende staatsambtenaren van Engeland en Frankrijk op denzelfden grond gelijke eerbewijzen toekomen, zoo zijn ook de gezanten dezer hoven, lord *Ponsonby* en den admiraal baron *Roussin*, benevens het personeel van hun wederzijdsch gezantschap met schitterende eer-decoratien geschonken geworden. Eindelijk heeft ook Z. H. den voormaligen keizerlijk oostenrijschen gezant, baron *Ottenfels*, den eersten tolk van het gezegde hof te Weenen, en de zich bij het ministerie van buitenlandsche zaken bevindende raden met diamanten omzette orden verheugd. Deze onderscheidingen zijn de voormelde personen op verschillende tijdstippen geworden; nu eerst onlangs echter is ieder hunner van de zijde van den Divan een grootheerlijk diploma toegekomen.

— Te Weenen waren den 13den December genoteerd 5 pCt. Metall. 104; Bankaotien 1382.

OVER HET BEVEILIGEN VAN MARMER,

tegen den invloed der lucht, door er was in te laten trekken.

Wij ontleenen aan het verslag dat de Heer Henry in het voorleden jaar uitgebragt heeft in de kommissie die van wege het Engelsche parlement met het toezigt over de kunsten en wetenschappen belast is, de volgende belangrijke opgave, nopens het beveiligen van gepolijst marmer tegen den nadeeligen invloed, welke de dampkringslucht daarop uitoefent. »Toen ik voor 16 jaren," zegt de Heer Henry, » te Londen kwam, onderzocht ik naauwkeurig den toestand der steenen gebouwen. De tegen de rivier aangelegen muur van Sömmersethouse trok ten dien aanzien eerst mijne opmerkzaamheid tot zich. Ik zag namelijk eene schelp, eenen halven duim uit de Portland kalk, waarmede hij gebouwd is, uitsteken, en daar deze niet uit den steen kon uitgegroeid zijn, moest de steen ongetwijfeld afgesleten zijn, terwijl de harde schelp niets geleden had. Bij nader onderzoek bespeurde ik ook, dat de steen hier en daar aan de voegen der platen afgesprongen was, en dat er als de platen loodregt stonden, groote stukken afvielen. Toen ik de gevel van Hijde Park voor den eersten maal zag, was ik zeer verwonderd, dat de kroonlijst, op eenige plaatsen door het weder aangelaan was. Ofschoon eerst drie maanden geleden daar geplaatst. Bij nader onderzoek ontwaarde ik op die plaatsen welke het meest, eenig zoutkristal. Als ik hierover nadacht, kwam ik op het denkbeeld, dat dit bederf, hetwelk ik meende hoofdzakelijk aan de vochtigheid te moeten toeschrijven, waarschijnlijk konde voorgekomen worden door het marmer met was in te wrijven. Uit vrees van miskend te worden, waagde ik het in den beginne met mijne gedachten bekend te maken; nu zeven jaren geleden behandelde ik echter de kroonlijst van het athenæum en den voorgevel van Hijde Park op mijne wijze, en wel, zooals de tijd leerde, met het beste gevolg. Ik weet niet, of vroeger of wel ter zelfder tijd, iemand anders eene gelijke behandeling voorslag, maar ik weet wel, dat ik van zelve op het denkbeeld kwam. Mijne eerste proef deed ik met een stuk gepolijst marmer, waarop ik met een kwastje eene dunne streep was aanbragt, waarna ik het zoo lang aan de warmte blootstelde tot al het was in den steen was ingedrongen. Een dergelijke streep maakte ik met een mengsel van was met een weinig terpentijn; hier droog het dieper in; hoewel het was, alleen reeds $\frac{1}{16}$ duim het marmer ingedrongen was. Het op deze wijze behandelde marmer zette ik eenen geheelen winter op het dak aan de lucht bloot, en het gevolg daarvan was, dat het overal, uitgezonderd op de met was doortrokken plaatsen, zijnen glans verloren had. Hierdoor van het nut mijner behandeling overtuigd, besloot ik ze op een marmer borstbeeld aan te wenden: het beste gevolg bekroonde mijnen arbeid. Het met was bewerkte marmer had over het algemeen geen dofte glans, zoo als men misschien

denken zoude; maar het ziet er even eens uit als het fijnste, goed bewaarde, oude marmer. Om het was te doen indringen, maak ik het zoo warm als mogelijk, en dan maak ik het marmer ingelijks zoo heet als doenlijk, nadat ik deszelfs oppervlakte van alle vreemde zelfstandigheden ontdaan had; het overschietende was veeg ik er met een wollen of katoenen lap af. Men kan het was ook in terpentijn opgelost er op brengen, maar op zich-zelve alleen dringt het reeds zoo diep het marmer in, dat dit nuttelooze moeite is: de was dringt zoo als wij gezegd hebben, op zich-zelve reeds $\frac{1}{10}$ duim diep in en dit is genoeg, om den steen tegen het intrekken der vochtigheid te beveiligen. Ik gebruik witte was, omdat deze de kleur van het marmer het minste verandert; in buitengewone gevallen zoude men echter ook andere was kunnen gebruiken. Moet ik een groot standbeeld behandelen, dan begin ik aan het bovenst; ik maakt het was zoo heet als mogelijk en, om het standbeeld niet van zijn plaats te moeten nemen, gebruik ik gloeijende ijzers om het was tot op den grond af te laten loopen. Mijn doel is het indringen van het water in den steen, waardoor het verweeren begunstigd wordt, voor te komen; ook wordt het marmer op deze wijze de glimmende witheid ontnomen, zoodat het er als het best bewaarde marmer, dat ik kunner vond, uitziet. De tijd, hoelang het was het marmer beveiligen kan weet ik niet te bepalen; het moet echter lang zijn, daar het was minder verandering door de lucht ondergaat, dan eenige andere zelfstandigheid."

De AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (*22 December*) waren gehouden: Werkel. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $53\frac{3}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{5}{16}$; ditto 5 pCt. 100, $99\frac{15}{16}$; Kansb. $22\frac{1}{16}$, $\frac{5}{8}$; Amort.-Sijndic. $4\frac{1}{2}$ pCt. $94\frac{1}{4}$, $\frac{7}{16}$; ditto $3\frac{1}{2}$ pCt. $77\frac{1}{8}$, $\frac{2}{3}$; Handelm. $180\frac{5}{8}$, $179\frac{3}{4}$; Ardoins 85 *l*, $20\frac{5}{8}$, $19\frac{7}{8}$; ditto onb. st. $19\frac{1}{2}$; Uitgest. $8\frac{3}{8}$; Pass. $5\frac{11}{16}$, $\frac{3}{4}$; Metalk. 5 pCt. $99\frac{3}{8}$; Columb. $16\frac{3}{8}$, $\frac{1}{4}$; Peruan. $12\frac{7}{8}$, $\frac{3}{4}$.

*** Heden verloste mij voorspoedig van eene welgeschapene *DOCHTER*,

A. D. VAN ALPHEN,
Geb. VAN IJOON.

BREDA, den 28. December 1836.

AANBESTEDING.

Het Gemeente-Bestuur van *Rozendaal*, zal, op Donderdag den 29sten December 1836, des voormiddags ten 11 ure, ten Raadhuize aldaar, onder nadere approbatie, publiek AANBESTEDEN:

Het MAKEN van eene *NIEUWE SPITS* op den groot eenen Toren der gemelde Gemeente, met de levratie der daartoe benoodigde MATERIALEN.

Met bestek, waarop deze Aanbesteding zal geschieden, liggen ter inzage in de herbergen *de Rosbam*, *de Zwaan*, en bij de Wed. ANT. VERHEIJEN, te *Rozendaal*, alsmede ter Secretarij aldaar, alwaar ook de teekening ter bezigtiging zal voorliggen, kunnende inmiddels nadere inlichtingen worden bekomen bij het Gemeente-Bestuur voornoemd.

STOOM-JAGT
PRINSES MARIANNE.
van MIDDELBURG naar ROTTERDAM,
December 1836.

Van MIDDELBURG.		Van ROTTERDAM.	
Zondag 25,	's morg. 5½ uur.	Dingsdag 27,	's morg. 6½ uur.
Donderd. 29,	» 6½ »	Vrijdag 30,	» 8½ »

*** Bij den Boekhandelaar A. KLOOTS, te *'s Gravenhage*, werd uitgegeven en is alom verkrijgbaar:

I. BEKNOPT OVERZIGT VAN HET PIKET-SPEL, *gevolgd door eenige korte lessen in het* WHIST-SPEL, à 25 Cts.

II. OEFENINGEN *in het stellen van* BRIEVEN; door W. PLOKKER, à 30 Cents.

Dit boekje geeft niet alleen *Voorschriften*, maar ook *Onderwerpen*, *om uit te werken in den Briefstijl*, op en is dus zeer geschikt om het denkvermogen der kinderen te ontwikkelen.

III. FRANS RIJNVELD EN JOSEPHINE LE GRAU, of de lotgevallen eener Hollandsche en eener Belgische familie, uit den jongst verloopenen tijd, door T. VAN SPALL, in 2 deelen, groot octavo, met titelplaten *f* 4,80.

De beide deelen in eenen halven marokijnen band gebonden, tot Boekgeschenken à *f* 5,40.

Voorts zijn van den Eerw. VAN SPALL, tot BOEKGESCHENKEN, *in nette kartonnen banden*, bij hem steeds voorhanden:

IV. GUSTAAF RIJZING EN MATTHIS BIEZER, of de vruchten der opvoeding. Een tafereel uit het begin der negentiende eeuw. Met eene titelplaat, in gr. 8°. *f* 1,40.

V. GESCHENK voor KINDEREN, bestaande in kleine verhalen, met plaatjes. TWEEDE DRUK, *f* 1,20.

VI. DE KINDEREN zoo als zij zijn, of gezellig en nuttig onderhoud voor de Jeugd. Met gekl. plaatjes. *f* 1,10.

VII. BERNARD EN JULIA, of de voorbeeldige Kinderen. Met gekleurde plaatjes. *f* 1,40.

De andere Werken van dezen Schrijver zijn uitverkocht.

Ter Perse:

VIII. AANLEIDING TOT GODSDIENSTIGE OVERDENKINGEN, *op iederen dag des jaars*. Door T. VAN SPALL, *onder medewerking van eenige Godsdienstvrienden*.

Van dit Werk zal, te rekenen van 1° Januarij 1837, maandelijks eene Aflevering van 30 à 40 groote bladzijden hetten letterdruk, *bevattende de Overdenkingen eener geheele maand*, op best velijn papier, voor den prijs van 30 à 40 Cents, berekend tegen één Cent per bladzijde, in het licht verschijnen. De belanghebbenden, die op 1° Januarij aanstaande daarvan gebruik wenschen te maken, gelieven zich *dadelijk* daartoe aan te melden, terwijl de Heeren Boekhandelaren verzocht worden, die opgaven VOOR DEN 30. DEZER MAAND aan den Uitgever te doen toekomen, ten einde geen oponthoud in de verzending van dit Werk te ondervinden. — A. KLOOTS.

*** Bij C. A. THIEME, te Arnhem, is van de Pers gekomen, en in de voornaamste Boekwinkels verkrijgbaar gesteld:

GELDERSCHE VOLKS-ALMANAK
VOOR HET JAAR 1837;
DOOR
O. G. HELDRING,
Predikant te Hemmen,
Met drie Plaat.
DERDE JAARGANG.

INHOUD:

Het kruis van den Christen; — Bij den overgang van het oude in het nieuwe jaar. (*Dichtstukjes*). — Kalender; — Weerkundige Opmerkingen en Gedachten van Volksvrienden; Opgave der Jaarmarkten en Kermissen, en der Middelen van Wenden in de Provincie. — MENGELWERK. *Arnhem* en zijne Omstreken. — *Geldersche Feesten*: Een huiselijk feest; Het Sint-Maartens-feest. — *Geldersche Oudheden*: Eene Wandeling; De Wandelaar. — *Geldersche Geschiedenis*: JAN VAN ARKEL; Gevangenschap van REYNALD III; UDO en CLARA. — De Toevenaar. — *Gent* in *Over-Betuwe*. — *Geldersche Dichters*: Levensberigt omtrent H. TEN HAER, van *Ruurlo*; Twee onuitgegevene Gedichten van W. SLUITER; LAURENS VAN DEN BERG; Aen Jonckvrouw M. — *Nieuwe Geldersche Poezy*: HANSJE en CHRISTEL, Eene Maayers-Idylle; *Tilla*; Accordgroet aan IDA; De Liefde en het Graf; Aan de Lente; Misschien; Noodzakelijkheid; Aan den Heer *C. P.* — Het Medaillon, een verhaal uit de XIV eeuw. — Voorlezing over het Ijken, door Meester MAARTEN BAARDMAN. — Zamenspraak over de Komeet van *Halley*. — *Geldersche Hulpbr.* — *Naschrift*.

De prijs op ordinair papier is . . . . . *f* 0,75.
Dito in karton . . . . . » 1,00.
Dito velijn. verguld op snee en in koker . . . » 1,80.

(NB. *Exemplaren van den eersten druk van 1835 van dit jaarboekje kunnen, met bijvoeging van* 20 *Cents, tegen een exemplaar van den vierden druk van dien jaargang worden verruild.*)

Voorts hebben, in den loop van dit jaar, bij denzelfden uitgever, de pers verlaten, en zijn alom verzonden:

I. JACOBS en DÖRING, *Latijnsch Leesboek*; 1° deel. *f* 1,10.

II. GALETTI, Korte schets der Algemeene Geschiedenis; 2° druk . . . . . 0,30.

III. C. MOL, Handleiding voor Houtkoopers, Architecten, Zaagmolenaars enz. . . . . 0,90.

IV. S. I. M. VAN MOOCK, Nieuw Nederduitsch-Fransch Woordenboek; 2° deel, 2° stuk (H-N.) . . . . . 2,75.

MINIATUUR-ALMANAK.

Dezelve is heden bij L. E. BOSCH, te Utrecht, van de pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld. In dezen Almanak komen onder anderen voor, een onuitgegeven gedicht van wijlen Professor E. A. BORGER; voorts dichtstukjes van Mej. *Petronella Moens*, de heeren *R. H. van Someren*, *W. Wolthuis*, en en is versierd met 4 fraaije plaatjes, muzijk en gegraveerden titel; in karton, verguld op snee, met koker, à 90 Cents.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.